

TCO TIDNINGEN

Utges av Tjänstemännens Centralorganisation

Årgång 35 - Nr 18/1981

TCO-kampanj:

Vi granskar medbestämmandet sid 6-7

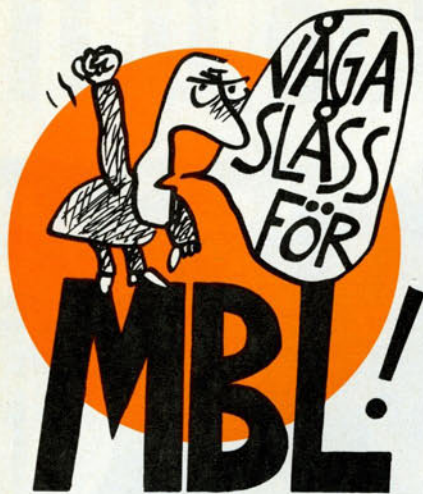
Rosengren: TCO och kartellerna måste samverka sid 4-5

Sextimmarsdag - ett måste sid 10-11

● **I krisernas Värmland** sid 12-14

Ullsten svarar facket sid 18-19

Teckning: Lars-Erik Håkansson

– Spänningarna inom SAF är orsak till att vi inte fått något medbestämmandeavtal på den privata sidan, säger Stig Ahlin som leder TCOs medbestämmandearbete.

– Vi vet att det finns en stor grupp inom SAF som vill ha avtal men som hålls tillbaka och därför aldrig når ut i pressen.

Text: Agneta Johansson och Carl von Schéele
Foto: A-bild/Jan Ek

□ – I stället skyller SAF det avtalslösa tillståndet på att LO och PTK inte kan komma överens. Men faktum är att det förslag vi fick var så dåligt att det var omöjligt att acceptera, fortsätter Stig Ahlin. Han är förste ombudsman på SIF och ordförande för TCOs kommitté för samarbetsfrågor på arbetsplatsen (SAMKO).

Med tveksamhet möter han SAFs senaste förhandlingsinvt, som kastades fram av Olof Ljunggren i SAF-tidningen. Arbetsgivarna måste bjuda något mer än vad som fanns i deras förslag när förhandlingarna strandade i april 1979.

30 000 småföretag emot

– Vi vet visserligen att många medelstora och stora företag vill ha medbestämmandeavtal därför att de är angelägna om att ha goda relationer till sina anställda, påpekar Stig Ahlin. Men det finns ca 30 000 småföretag med mellan fem och tio anställda i SAF. Och de har fått stort inflytande på SAFs inställning till medbestäm-

Bland löntagarna finns en stark övertygelse att de som jobbar också ska vara med och bestämma över jobben. När medbestämmandelagen

(MBL) trädde i kraft gick en våg av optimism genom landet. Men SAF har försökt skrämja löntagarna till tystnad genom sin våldsamma

Medbestämmandeförhandlare spår:

Vi har avtal med SAF om något år

mande. De hävdar att vi i facket bara vill byråkratisera och att allting kommer att bli väldigt tungrott om de anställda får medbestämmandeavtal.

Men trots det sega motståndet från SAFs sida har Stig Ahlin inte tappat modet. En medbestämmandeförhandlare måste uppenbarligen vara uthållig och optimistisk. Det är ett som är säkert.

– Jag är så enfaldig att jag tror på de goda krafterna, säger han.

Avtal inom ett år

Men om det ska kallas enfald att ha sysslat med förhandlingar sedan 1965 och fortfarande oförtrutet jobba vidare på att steg för steg förbättra de anställdas villkor, då är inte enfald vad vi trodde. Uthållighet torde vara en bättre och korrektare beskrivning. Det måste man ha för att se med så stor optimism och förtröstan på medbestämmandet som Stig Ahlin. Han är praktiskt taget övertygad om att det kommer att finnas ett centralt medbestämmandeavtal på den privata sidan inom ett år.

Hos honom märks inte mycket av det missmod som med arbetsgivarnas hjälp har spritt sig bland fackets medlemmar när det gäller medbestämmande. Han utstrålar tvärtom en seg förvissning om att varje anställd så småningom kommer att ha inflytande på sin egen arbetssituation. Och det i en inte alltför avlägsen framtid.

Stig Ahlin beskriver på vilket sätt medbestämmande påverkar oss anställda.

Ökad skaparkraft

– Alla blir mer engagerade i sitt arbete av att ha inflytande över det, säger han. Genom att varje anställd bättre kommer att veta vad som händer på arbetsplatsen blir det totala deltagandet större. Nu deltar ju var och en mycket begränsat i arbetsplatsens olika aktiviteter. Stig Ahlin menar att det hos varje anställd finns en stor potential av skaparkraft och kreativitet som inte tas tillvara, men som skulle kunna komma fram och öka arbetsglädjen och trivseln om var och en visste att de kunde påverka sin egen situation.

Jobba jordnära

– Men för att det här ska bli verklighet måste klubbarna jobba mycket jordnära, påpekar Stig Ahlin. Det bästa sättet är att arbeta fram handlingsprogram i frågor som medlemmarna känner för och förstår berör dem.

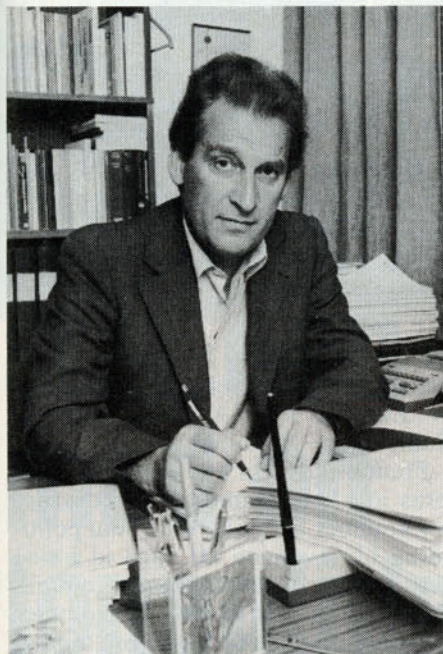
Det här är det verkligt tunga jobbet som klubbarna har att göra. Ett sådant här handlingsprogram är bra att ha i beredskap innan man fått medbestämmandeavtal. Det är alltså inte nödvändigt att sitta och vänta på ett centralt medbestämmandeavtal.

En grupp kan t ex jobba med att

propaganda och har vägrat att teckna avtal som är förutsättningen för ett verkligt löntagarinflytande.

I månadsskiftet augusti/

september startar TCOs kampanj för medbestämmande. Och i det här numret inleder TCO-tidningen sin artikelse-rie: Våga slåss för MBL!

Trots det sega motståndet från SAF har Stig Ahlin som leder medbestämmandearbetet i TCO, inte tappat modet. Han är praktiskt taget övertygad om att det inom ett år finns ett medbestämmandeavtal med SAF.

formulera hur de vill att det ska gå till när ny personal rekryteras på just det företaget. En annan kan syssla med företagets ekonomi och en tredje med planering.

Ett exempel på frågeställning är om det ska vara klubben eller den berörda avdelningen som ska ha avgörande inflytande på rekrytering av personal. Ett annat exempel är de anställdas personliga utveckling i arbetet. När det gäller den frågan måste en plan göras för varje anställd.

Inriktningen

Viktigast är emellertid företagets inriktning. För att kunna påverka den krävs att klubben har väl underbyggda ställningstaganden som förs fram på samma sätt i olika organ, textstyrelsen och ledningsgrupp.

— Man måste ställa frågorna: »Vad vill vi? Vad är viktigast för oss?», säger Stig Ahlin. För det är en väldig skillnad mellan en klubb med tio medlemmar och en med 1 000. Klubbarna

måste försöka få en beredskap för den här typen av resonemang. Nu är inte medlemmarna vana att resonera på det här sättet. De flesta ser arbetsplatsen enbart som ett ställe där man får sin lön och inget annat.

Lokala avtal

Stig Ahlin är inte främmande för att klubbar som jobbar fram sådana här handlingsprogram också kan sluta lokala medbestämmandeavtal, även om det inte finns något centralt avtal ännu.

— Än är det alldeles för tidigt att bedöma vad MBL går för, säger han. Lagen förutsätter att det finns avtal också. Och de avtal vi har hittills har funnits så kort tid att det är omöjligt att veta vad som kan komma ut av dem i längden. Innan vi kan säga vad lagen går för måste vi ha arbetat med fungerande centrala avtal, branschavtal och lokala avtal en tid.

Principer

Medbestämmandeförhandlingar liknar inte andra förhandlingar därför att de handlar om principiella frågor och inte om materiella som annars är fallet.

— När det gäller de materiella frågorna, som löner och allmänna anställningsvillkor, kan man alltid kompromissa och det har ingen direkt betydelse för framtiden, påpekar Stig Ahlin. Men i medbestämmandeförhandlingarna ska arbetsgivaren för det första lämna ifrån sig en del av inflytandet. För det andra kommer den överenskommelse vi enas om att ligga till grund för den fortsatta framtida utvecklingen av medbestämmandearbetet. Det är alltså mer som står på spel.

— Därför måste vi koncentrera oss på delområden, förklarar Stig Ahlin.

— De centrala medbestämmandeavtal vi har på den offentliga sidan är inte fantastiska och inte kompletta, men de är en produkt av det möjligas konst, säger Stig Ahlin.

Med det menar han att just nu är det inte möjligt att få ett bättre avtal. Det krävs som sagt ytterligare tålmodigt strävsamt arbete. ■

Liten MBL- kalender

Här är ett axplock av distriktens aktiviteter under TCOs kampanj för medbestämmande.

UPPSALA: Öppet hus den 1–2 september. Skärmutställning i anslutning till detta.

SÖDERMANLAND: Konferenser i Katrineholm, Nyköping och Eskilstuna den 2 september. Lokalradioprogram den 31 augusti. Uställningar i Eskilstuna, Nyköping och Katrineholm. Torgmöten i Strängnäs, Eskilstuna, Flen, Katrineholm, Nyköping och Oxelösund.

ÖSTERGÖTLAND: Konferens med paneldebatt den 8 september. (OBS datumet). Utställning tillsammans med TBV.

KRONOBERG: Studieupptakt tillsammans med TBV-distriktet 3 sept i Ljungby, 4 sept i Älmhult, 7 sept i Tingsryd, 8 sept i Växjö.

BLEKINGE: Ronneby och Karlshamn vecka 36 och 37.

KRISTIANSTAD: Konferens den 11–12 september. Utställning.

MALMÖHUS: Öppet hus den 1–2 september. Annonsering.

GÖTEBORGS o BOHUS LÄN: Konferens den 1 september. Annonsering.

ÄLVSBERG: Konferens den 3 september. Utställning.

VÄRMLAND: Konferens den 9 september.

SKARABORG: Konferenser under vecka 36 i Skövde, Lidköping, Falköping och Mariestad.

ÖREBRO: Konferens den 7 september. Lokalradioprogram.

VÄSTMANLAND: Konferenser i Köping (1 sept) samt Västerås (2 sept och 7 sept). Öppet hus den 9–10 september. Skärmutställning. Lokalradioprogram.

KOPPARBERG: Konferens den 7 september.

VÄSTERNORRLAND o JÄMTLAND: Familjedagar 5 och 6 september i Sundsvall resp Östersund. Lennart Bodström och Hans Almyrd deltar bl a.

NORRBOTTEN: Konferens den 4–5 september. Lokalradioprogram.

VÄSTERBOTTEN: Konferenser: 31 augusti i Umeå, 1 september i Lycksele, 2 september i Skellefteå.